

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FILOZOFSKI FAKULTET
I. Lučića 3, Zagreb
Odsjek za sociologiju

Poslijediplomski doktorski studij sociologije

Vijeće poslijediplomskih studija

Ovdje

Obrazloženje prijedloga naslova dokorskog rada **Gorana Batine** „Hrvatska sociološka tradicija. Osnivanje i razvoj sociologije u Hrvatskoj do 1945.“

Vijeće poslijediplomskih studija na sjednici održanoj 4. ožujka 2013. predložilo je da se izostavi prvi dio naslova tako da naslov glasi Osnivanje i razvoj sociologije u Hrvatskoj do 1945. Povjerenstvo smatra da je prvi dio naslova Hrvatska sociološka tradicija ključan element naslova dokorskog rada jer u sociološkoj analizi nastanka i razvoja sociologije polazi upravo od koncepta sociološke tradicije klasika sociološke teorije Roberta Nisbeta („Sociološka tradicija“ objavljena 1966., hrvatski prijevod 2007.).

Bez tog dijela naslova tema bi obuhvaćala isključivo elemente sociološke historiografije poput kronologija ideja, istraživanja i biografija sociologa u Hrvatskoj do 1945. godine. Budući da je središnji problem dokorskog rada kandidata Gorana Batine konstituiranje i razvoj sociologije iz perspektive historijske sociologije i sociologije znanosti uz oslanjanje na analizu odnosa ideologije i sociologije, teorijski koncept sociološke tradicije smješta predloženu temu rada u jedan od dva paradigmatička okvira koji teorijski i metodološki situiraju pristup kandidata. Nisbetov koncept određen je kao intelektualno polje pet ključnih ideja (zajednica – društvo, autoritet – moć, sveto – sekularno, alijenacija – progres, status – klasa) koje čine jezgru sociološke tradicije duže od jednog stoljeća i predstavljaju konstitutivne elemente koji sociologiji daju kontinuitet i identitet u odnosu na sve druge društvene i humanističke discipline. Poznate su britanska, francuska, njemačka, američka, talijanska i marksistička sociološka tradicija (Donald N. Levine, 1995., *Visions of Sociological Traditions*, University of Chicago Press, Chicago; Collins, R. 1994. *Four sociological traditions* – koja opisuje konstituiranje društvenih znanosti u Francuskoj, Njemačkoj, V. Britaniji i USA).

S nadom da će Vijeće poslijediplomskih studija uvažiti argumentaciju stručnog povjerenstva predlažemo naslov Hrvatska sociološka tradicija: osnivanje i razvoj sociologije u Hrvatskoj do 1945.

S poštovanjem,

Stručno povjerenstvo:

Dr.sc. Jasminka Lažnjak, izv.prof

Dr.sc. Saša Božić, izv. prof.

Dr. sc. Inga Tomić Koludrović, red.prof.

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA**OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE**

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Goran Batina, dipl. sociolog		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Sociologija		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	6478		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Smiljka i Stjepan		
Datum i mjesto rođenja:	07.02.1966., Zagreb, Hrvatska		
Adresa:	Vlaška 10, Zagreb, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	098 96 99 068		
E-mail:	batina.goran@gmail.com		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, sociologija , Dodiplomski, Hrvatska
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	2003. – danas izvršni direktor poduzeća <i>Jesenski i Turk</i> , glavni urednik Sociološke biblioteke; 2001. – 2003. generalni direktor izdavačke kuće <i>Profil international</i> ; 1997. – 2001. glavni urednik i suosnivač <i>Naklade Jesenski i Turk</i> ; 1994. – 1997. direktor poduzeća <i>Empyros</i> - autor tri godišnjaka; 1991. – 1992. generalni direktor izdavačke kuće <i>Profil international</i> .
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	1. Mucha, Janusz; Keen, Mike; Čaldarović, Ognjen; Tomić - Koludrović, Inga; Batina, Goran; Ravlić, Slaven; Krbec, Denisa; Lažnjak, Jasminka; Malenica, Zoran; Lalić, Dražen; Barada, Valerija; Perković, Marin; Krajnović, Franka. Hrvatska sociološka tradicija prije Drugog svjetskog rata - Ružno pače poslijeratne hrvatske sociologije // Hrvatska sociologija. Razvoj i perspektive. / Krbec, Denise (ur.). Zagreb : Hrvatsko sociološko društvo, 2008. 2. Batina, Goran; Juraj pl. Tomičić. Počeci sociologije u Hrvatskoj. Društveni uvjeti, institucionaliziranje i kronologija do 1945. godine. (uz ponovljeno izdanje) "Počela sociologije" iz 1910. g. // Počeci sociologije u Hrvatskoj. Društveni uvjeti, institucionaliziranje i kronologija do 1945. / Jadranka Pintarić (ur.). Zagreb : Kultura i Društvo, 2006. 3. Goran Batina

	Hrvatska sociološka tradicija – ružno pače poslijeratne sociologije // <i>Hrvatska sociologija – prvih sto godina. U povodu stote obljetnice osnivanja katedre za kriminalne znanosti i sociologiju na Pravnome fakultetu u Zagrebu</i> Zagreb, Hrvatska, 2006 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 4. Goran Batina Suvremenost ciljeva i zadataka Sociološkog društva u Zagrebu (1914. do 1932.) // <i>Nacionalni sociološki kongres</i> Split, Hrvatska, 2007 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)		
NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	Hrvatska sociološka tradicija. Osnivanje i razvoj sociologije u Hrvatskoj do 1945.		
Engleski:	Croatian Sociological Tradition. Foundation and Development of Sociology in Croatia until 1945.		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje/grana:	Društvene znanosti / Sociologija / Posebne sociologije		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I) (navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	izv.prof. Saša Božić	Filozofski fakultet u Zadru, Hrvatska	sasa.bozic@unizd.hr
Drugi mentor:			
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	Metodološki nacionalizam u društvenim znanostima: konzekvence za društvena istraživanja“, <i>Migracijske i etničke teme</i> , 2011, 27(3):325-344 (zajedno sa Simonom Kuti) „Ograničenja konceptualizacija rezidencijalne segregacije: Povatak socijalnom prostoru?“, <i>Socijalna ekologija</i> , 2011, 20(3):315-333 (zajedno sa Simonom Kuti i Margaretom Gregurović) „Analitičke dimenzije za istraživanje transnacionalnih aktivnosti: Primjer kineskih migranata u Hrvatskoj“, <i>Revija za sociologiju</i> , 2011, 41(3):315-340 (zajedno sa Simonom Kuti) Nacionalizam u transnacionalnom prostoru: Od socijalnog prostora do hiper-teritorija, u: Drago Roksandić i Ivana Cvijović Javorina (ur.) <i>Desničini susreti 2005.-2008. Zbornik radova</i> , Filozofski fakultet u Zagrebu, Centar za komparativnohistorijske i interkulturne studije, Plejada, Zagreb 2010, s. 193-202		
Drugi mentor:			
OBRAZLOŽENJE TEME			
Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	Istraživanje društveno-povijesnih i kulturno-znanstvenih okolnosti koje su utjecale na nastanak, razvoj i ukidanje sociologije u Hrvatskoj do 1945. g. Istražuje se proces institucionaliziranja sociologije. Daje se kronološko-biografski prikaz autora i njihovih teorijskih pristupa. Tipologiziraju se i objašnjavaju glavni teorijski pravci. Primjenjuju se koncepti iz sociologije znanosti na istraživanje povijesti sociologije u Hrvatskoj. Analiza eksplicitnih, ekstrakcija implicitnih teorijskih pristupa hrvatskih sociologa; analiza empirijskih istraživanja; ocjena njihove relevantnosti danas. Osnovna metoda – historijsko-komparativna/analitičko-refleksivna.		

	<p>Konceptualni okvir – analiza se temelji na dva teorijska okvira: interakcijski i institucionalni (Ben-David, 1986).</p> <p>Glavna hipoteza – Postoji diskontinuitet razvoja sociologije i kontinuitet utjecaja ideologije na sociologiju kao znanost i disciplinu u Hrvatskoj.</p> <p>Posebno pitanje – Koje društveno-povijesne okolnosti dovode do nastanka i ukidanja sociologije u Hrvatskoj?</p>
<p>Sažetak na engleskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)</p>	<p>Research on socio-political and cultural-scientific circumstances which have influenced rising, development and discontinuity in sociology in Croatia since 1945. Exploration institutionalisation of sociology. Chronological-biographic review of authors and their theoretical approaches. Typology and explanation of main theoretical approaches. Main concepts of sociology of science will be applied within the research of history of sociology in Croatia. Analysis of explicit and extraction of implicit theoretical approaches; analysis of empirical researches; evaluation of their relevance today.</p> <p>Basic method: historical-comparative/analytical-reflexive.</p> <p>The conceptual framework: analysis is based on two conceptual frameworks: interactional and institutional.</p> <p>Hypothesis: There is a discontinuity of the development of sociology and continuity of ideological influences on sociology as science and discipline in Croatia.</p> <p>Main question: Which socio-historical circumstances lead to foundation and abolition of sociology in Croatia?</p>
<p>Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)</p>	
<p>Istraživanje nacionalne sociološke tradicije znanstveno je legitimno baš kao i proučavanje klasika, socioloških škola, teorijskih pravaca ili klasičnih i suvremenih socioloških sustava. Bavljenje sociološkom tradicijom, ne tiče se samo njezine prošlosti, već i suvremenosti, ali i budućnosti. Ono stoga nije samo izraz disciplinarnе samosvjesti i samoodređenja, već i znanstvena potreba. Istraživanja povijesti opće sociologije i nacionalnih sociologija u svijetu brojna su i raznovrsna. Izdajamo djela na koje se u okviru sociologije znanosti i povijesti sociologije referiramo u radu: Ben-David, J. (1986) <i>Uloga znanstvenika u društvu</i> (interakcijski i institucionalni pristup); Merton, R. (1979) <i>O teorijskoj sociologiji</i> (sistemski ili teorijski pristup); Gouldner, A. (1980) <i>Za sociologiju</i> (temeljne strukture u društvenoj znanosti: romantizam i klasicizam); Mimica, A. (pri.) (1999) <i>Tekst i kontekst. Oglеди o istoriji sociologije</i> (historicismizam ili prezentizam); Milić, V. (1989) <i>Prilozi istoriji sociologije</i> (povijest istraživanja i metode); Lalleman, M. (2004) <i>Istorija socioloških ideja, I / II</i> (od sociologije kao znanosti do sociologije znanosti); Barnes, H. E. (1982) <i>Uvod u istoriju sociologije, I / II</i> (kronološko-biografski pristup); Collins, R. (1994) <i>Four sociological traditions</i> (rađanje društvenih znanosti u Francuskoj, Njemačkoj, V. Britaniji i USA); Kalanj, R. (2005) <i>Suvremenost klasične sociologije</i> (hermeneutički / dijalektički pristup; kontinuitet emancipacijske i humanističke vrijednosti socioloških klasika); Wagner, P. (2001) <i>A History and Theory of the Social Sciences</i> (nacionalne sociologije – komparacija); Nisbet, R. (2007) <i>Sociološka tradicija</i> (ideje u sociologiji). Od suvremenih međunarodnih radova iz područja sociologije znanosti, vezanih za istraživanje utemeljenja i razvoja (nacionalnih) sociologija i ideološkim utjecajima na razvoj discipline posebno je referentan zbornik: Wagner, P., Wittrock, B., Whytley, R. (ur.) (1991) <i>Discourses on Society. The Shaping of the Social Science Disciplines</i> u kojem se iz historijske i komparativne perspektive analiziraju intelektualne, institucijske i političke prilike iz kojih društvene znanosti izrastaju u akademske discipline. Radovi raspravljaju o društvenoj odgovornosti, institucionalnom položaju i kognitivnim stajalištima društvenih znanosti u zemljama Zapada. Sustavnih istraživanja hrvatske sociološke baštine prije 1945. g. nema, a povijest hrvatske sociologije nije napisana iako je to jedan od važnih zadataka ne samo profesionalnog razvoja nego i potreba koja proistječe iz refleksivnog obilježja sociologije. U devedesetim godinama XX st. javlja se interes za istraživanje hrvatske sociološke baštine. Jedan od važnijih je tematski broj časopisa <i>Društvena istraživanja</i> posvećen sociologiji Dinka Tomašića (<i>Društvena istraživanja</i>, 1993). Iste godine A. Štulhofer i T. Murati u <i>Reviji za sociologiju</i> aktualiziraju pitanje istraživanja sociološke tradicije u Hrvatskoj (Štulhofer/Murati, 1993). A. Štulhofer 1994. piše <i>Kratku povijest hrvatske sociologije</i> (Štulhofer, 1994), a tri godine kasnije, leksikografsku natuknicu "Sociologija" u <i>Hrvatskom Leksikonu</i> (Štulhofer, 1997). Predratnom sociologijom bavili su se u okviru sociologije profesije i J. Županov i Ž. Šporer (Županov/Šporer, 1995). Krajem 70-tih i početkom 80-tih g. prošlog stoljeća provedeno je do danas najvažnije i najopsežnije istraživanje. To je doktorska disertacija M. Mitrovića iz Beograda, <i>Sociologija u Jugoslaviji između dva rata</i>. Riječ je o</p>	

kulturno-historijskoj rekonstrukciji glavnih društveno-povijesnih, političko-ekonomskih i kulturno-znanstvenih procesa i pojava unutar kojih se formira sociologija i pravci njezina razvoja u monarhističkoj Jugoslaviji (Mitrović, 1979). Istraživanje dovršava knjigom *Jugoslovenska predratna sociologija* (Mitrović, 1982). (referentno za istraživanje i kritiku autorovih zaključaka). Članak Ivana **Esiha**: *Razvitak sociologije kod Hrvata*, objavljen u Beogradu, sadrži popis autora, njihovih djela i ustanova u kojima se prakticira sociologija (Esih, 1938) (razgranatost i položaj sociologije u obrazovanju). U zborniku *Naša domovina V. Horvat* objavljuje opsežan prilog o razvitku društvene znanosti – sociologije sa bibliografijom. Objašnjava razvoj ideje integracije kroz društveno-povijesne promjene od P. Vitezozića i J. Križanića do uspostave NDH (Horvat, 1943) (društvena povijest ideje nacionalne integracije). D. **Tomašić**, 1941. godine, analizira stanje sociologije u monarhističkoj Jugoslaviji ističući njezin etnocentrizam i usku povezanost s političkim djelovanjem. Kod Hrvata analizira sociološka shvaćanja A. Radića (Tomašić, 1941) (kritička autorefleksija). Nakon 1945. g. nalazimo tek uzgredne spomene predratnih sociologa. Takav odnos utemeljitelja poslijeratne sociologije u Hrvatskoj prema baštini ukazuje na prekid sa sociološkom tradicijom u Hrvatskoj. Tek 1982. godine u *Sociološkom leksikonu*, objavljenom u Beogradu, Z. **Gašparović** piše leksikografske jedinice o prijeratnim sociolozima. S. **Šuvar** u *Sociologiji sela I* na početku knjige sasvim kratko spominje glavne predstavnike i ocjenjuje njihov doprinos u istraživanju sela i seljaka (Šuvar, 1988). Od *stranah autora* koji su se bavili razvojem sociologije u monarhističkoj Jugoslaviji pronađen je samo jedan rad J. S. **Rouceka** koji iznosi glavne društvene uvjete koji su pridonijeli nastanku i razvoju sociologije u monarhističkoj Jugoslaviji (Roucek, 1936). *Autori iz Srbije* pišu o stanju hrvatske sociologije od 1918. g. Od važnijih izdvajamo M. **Kosićev** prikaz o stanju sociologije u Jugoslaviji (Kosić, 1934) i R. **Lukićev** referat za IV. svjetski sociološki kongres u Strezu: "Sociologija kod nas i u svetu – Društveni uslovi razvoja sociologije u Jugoslaviji" (Lukić, 1959). Ovi radovi važna su vrela za proučavanje sociološke tradicije u Hrvatskoj. U vrela spadaju i izvorni radovi domaćih sociologa do 1945. g. kojih je mnogo, pa će biti navedeni u zasebnoj bibliografiji - ovdje izdvajamo: A. **Radić** (1997) *Osnove za sabiranje i poručavanje građe o narodnom životu*, **Pilar**, I *Južnoslavensko pitanje*; **Tomašić**, D. *Politički razvitak Hrvata*, **Tomašić**, D. (1937) *Društveni razvitak Hrvata*, **Bičanić**, R. *Kako živi narod*, **Erlich**, V. S. *Porodica u transformaciji*. Sekundarna literatura – pomoćne znanosti: **Barišić**, P. (ur.) (2000) *Otvorena pitanja povijesti hrvatske filozofije* (problem nacionalnog i regionalnog određenja nacionalne filozofije, pojam tradicije, metode istraživanja); **Despot**, B. (2000) *Filozofija?* (filozofija u Hrvatskoj od osnutka Sveučilišta); **Čehok**, I. (2002) *Mala povijest hrvatske filozofije* (značenje nacionalne filozofije); **Barbarić**, D./**Zenko**, F. (ur.) (2007) *Hrvatska filozofija u XX st.* (ideja nacionalne filozofije); **Margetić**, L./**Čepulo**, D./**Beuc**, I. (2006) *Hrvatska pravna povijest u europskom kontekstu (pregled povijesti hrvatskog prava)*; **Cipek**, T./**Milardović**, A./**Šišak**, M. (1995) *Hrvatska politološka tradicija. Prinosi za povijest hrvatske politologije* (izvorna djela); **Knežević**, R./**Ravlić**, S. (ur.) (2002): *Hrvatska politologija 1962.-2002.* (preteče političke misli u Hrvatskoj); **Belaj**, V. (1998) *Povijest etnološke misli u Hrvata*, u: *Etnografija, Svagdan i blagdan hrvatskoga puka* (nastanak i razvoj etnologije u Hrvatskoj); **Stipetić**, V. (2001) *Povijest hrvatske ekonomske misli* (holistički pristup); itd. Istraživanja pomoćnih znanosti: **Karaman**, I (1971) *Privreda i društvo Hrvatske u 19. stoljeću*; **Karaman**, I. (1991) *Industrijalizacija građanske Hrvatske (1800-1941)*; **Gross**, M. (1981) *Društveni razvoj u Hrvatskoj*; **Gross**, M (1985) *Počeci moderne Hrvatske*; **Gross**, M./**Szabo**, A. (1992) *Prema hrvatskome građanskom društvu*; **Banac**, I (1995) *Nacionalno pitanje u Jugoslaviji*, itd.

Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Ciljevi istraživanja:

- razumjeti i objasniti interakcijske i institucionalne procese nastanka, razvoja i ukidanja sociologije u Hrvatskoj do 1945. g.;
- razumjeti i objasniti vezu pluralnosti društva sa pluralnosti sociologije;
- ustanoviti izvanjske utjecaje i usporediti nastanak, razvoj i ukidanje sociologije u Hrvatskoj do 1945. sa drugim zemljama;
- ustanoviti autohtonost koncepata i aplikabilnost istraživanja hrvatskih sociologa do 1945. godine.

Hipoteze:

Postoji diskontinuitet razvoja sociologije u Hrvatskoj.

Postoji kontinuitet utjecaja ideologije na nastanak, razvoj, ukidanje i ponovno institucionaliziranje sociologije u Hrvatskoj.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Materijal: arhivska građa i literatura s područja sociologije znanosti, sociologije profesije, povijesti znanosti, socijalne povijesti ideja, povijesti društvenih pokreta, pomoćnih znanosti, izvorna sociološka djela ili njihovi dijelovi domaćih autora prije 1945. g. **Metodologija i plan istraživanja**: Istraživanje se provodi uporabom Ben-Davidovog teorijsko-metodološkog koncepta proučavanja znanstvene djelatnosti i pojmovne i logičke strukture znanosti na *interakcijskoj osnovi* koji zahtijeva promatranje interakcije među znanostima i

znanstvenicima i opće intelektualne klime koja dominira u znanstvenoj zajednici i *institucionalnoj osnovi* koji zahtijeva praćenje utjecaja institucionalnog sustava, karakteristika političkog sistema (ideologije) i općih društvenih kretanja koja utječu na razvoj i ulogu sociologije u društvu. (Ben David, 1986). Ovaj koncept kod nas prvi put je primijenila Ž. Šporer u istraživanju poslijeratne hrvatske sociologije. (Šporer, 2006). Istraživanje je podijeljeno u tri etape. U svakoj etapi zadani su posebni ciljevi. Izbor metode prilagođen je vrsti predmeta i razini analize. Stoga se koriste različite, ali komplementarne metode. Proučavaju se primarna i sekundarna literatura i arhivska vrela. I **Teorijsko-metodološka etapa**: finalno utvrđivanje problema i predmeta, svrhe, ciljeva i hipoteze istraživanja, definiranje ključnih pojmova i koncepata, pregled / izbor primarne i sekundarne literature, osobito teorijskih radova i metodoloških pristupa iz područja sociologije znanosti, sociologije sociologije, povijesti društvenih znanosti, povijesti sociologije i sociologije hrvatskog društva; obrazloženje teorijskog i metodološkog pristupa istraživanju i pregled strukture rada. II **Empirijska etapa**: pristupa se proučavanju sociološke tradicije u Hrvatskoj do 1945. g. U cilju adekvatne valorizacije objedinjuju se dvije metode: 1) historijsko-komparativna metoda sastoji se od dvije analitičke jedinice: - *empirijsko deskriptivna analiza*: podrazumijeva retrospektivnu induktivnu metodu prikupljanja, klasificiranja, razumijevanja i objašnjenja podatakaka / relevantnih činjenica za proučavanje nastanka, razvoja i ukidanja sociologije u Hrvatskoj do 1945. g. Riječ je o: a) kontekstualnim činjenicama (društveno-povijesni, kulturno-znanstveni procesi i pojave; popis i obilježja glavnih aktera i institucija) i b) tekstualnim činjenicama (inventar osnovnih ideja, pojmova i problema – teorijskih orijentacija i empirijskih istraživanja). Istraživanje arhivske dokumentacije, te analiza primarne i sekundarne literature glavna su vrela analize i empirijski dokaz postojanja predmeta istraživanja. - *komparativna analiza*: uspoređuju se strukturacijski nastanak i razvoj sociologije u Hrvatskoj sa drugim zemljama (Wagner/Witrock, 1991). Komparativnom analizom utvrdit će se eventualne posebnosti nastanka i razvoja sociologije u Hrvatskoj do 1945. godine. Objasnit će se međunarodni disciplinarni utjecaji na domaće sociologe, ali i istražiti specifičnosti sociološke tradicije u Hrvatskoj, te ih valorizirati s obzirom na njihov doprinos svjetskoj sociološkoj baštini. 2) analitičko-refleksivna metoda: - *refleksivno kritička analiza* – razmatra simboličke i strukturne posljedice analiziranog razdoblja, te razloge zbog kojih su sociolozi razvijali određene teorijske okvire, definirali analitičke kategorije te birali svoje metodološke pristupe (Jakelić, 2010). Također se razmatraju sociološki-autorefleksivni radovi o sociologiji u Hrvatskoj do 1945. g. pisani od sudionika / suvremenika i njihovih poslijeratnih nastavljača u cilju procjene stupnja samoiskustva, samorazumjevanja, samoodređenja i samosvijesti ondašnjih intelektualaca, još-ne-školovanih-sociologa, o potrebi prakticiranja sociologije kao znanstvene discipline, ali i profesije (Šporer, 1990). Ovom analizom pokušava se utvrditi mogućnost kontinuiteta sa nekim teorijskim pristupima i empirijskim istraživanjima u okviru nacionalne sociološke baštine (Kalanj, 2005). III **Zaključna etapa**: tipologiziranje osnovnih socioloških pravaca razvijanih prije 1945. g. u Hrvatskoj, rasprava o rezultatima istraživanja u kontekstu odnosa prema društvu u kojem se sociologija prakticirala i znanstvenim disciplinama sociologije znanja, sociologije profesije, sociologije sociologije, povijesti sociologije i socijalne povijesti ideja. Zaključak sadrži izvješće o ostvarenju zadanih ciljeva.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Ovaj rad predstavlja prilog kritičkoj refleksiji nastanka i razvoja sociologije u Hrvatskoj koja je bila ukinuta 1945. g. Njegov heuristički doprinos vidimo u poticanju novih istraživanja hrvatske sociološke baštine na svim razinama od kronološko-biografskih preko kulturno-historiografskih do sistemskih; od preteča do suvremenosti. Istraživanje tradicije prilog je razvoju discipline samovijesti i samoodređenja.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

Barnes, H. E. (1982) *Uvod u istoriju sociologije, I / II*. Beograd: Beogradski izdavačko-grafički zavod. *Društvena istraživanja* (1993) Sociologija Dinka Tomašića. Vol. 2, No 6 (8). Ben-David, J. (1986) *Uloga znanstvenika u društvu*. Zagreb: Školska knjiga. Collins, R. (1994) *Four sociological traditions*. New York, Oxford: Oxford University Press. Esih, I. (1938a) "Razvitak sociologije kod Hrvata" *Sociološki pregled*. knj. I. Beograd: Društvo za sociologiju i društvene nauke. Str. 230-238. Gašparović, Z. (1941) "Sociologija kod Hrvata i Srba". Dodatak u Bogardus, S. E. *Uvod u praktičnu sociologiju*. Zagreb: Anali naših dana dana – zbirka političkih, ekonomskih, socijalnih i kulturnih spisa, sv. 5. str. 311 – 312. Gouldner, A. (1980) *Za sociologiju*. Zagreb: Globus. Horvat, V. (1943) *Sociološka bibliografija*. I. dio, Zagreb: posebni otisak iz zbornika *Naša domovina*. Horvat, V. (1943) "Sociologija (društvena znanost). Socijalna misao i društvene promjene u Hrvatskoj." *Naša domovina*. Zbornik. Knjiga I. Nezavisna država Hrvatska. Sv. 1 Hrvatska zemlja – hrvatski narod – hrvatska povijest – hrvatska znanost. Zagreb: Izdanje glavnog ustaškog štana. Str. 532 – 575. Kalanj, R. (2005) *Suvremenost klasične sociologije*. Zagreb: Politička kultura. Kosić, M. (1934) "Stanje socioloških studija u Jugoslovena." *Problemi savremene sociologije*. knj. I. Beograd: Ekonomski tečaj Kolarčevog narodnog univerziteta. str. 99-117. (objavljen i na češkom jeziku u: *Sociološka Revue*. II/1931. Br. 2 i 3). Jakelić, S. (2010) "Komentar na predsjednički govor IngeTomić-Koludrović na kongresu Hrvatskoga sociološkog društva 2009." *Revija za sociologiju*, br. 3, str. 325-329. Lalleman, M. (2004) *Istorija socioloških ideja, I / II*. Beograd: zavod za udžbenike i nastavna sredstva. Lukić, R. (1959) "Sociologija kod nas i u svetu. Društveni uslovi razvoja sociologije u Jugoslaviji." *Sociologija*. (1) 2-3. Beograd, str. 99-113. Merton, R. (1979) *O teorijskoj sociologiji*. Zagreb: Naklada cdd. Mimica, A. (1999) "Čemu još istorija sociologije?" U *Tekst i kontekst. Ogladi o istoriji sociologije*. Prir.: Aljoša Mimica. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. Milić, V. (1989) *Prilozi istoriji sociologije*. Sarajevo: Veselin Masleša. Mitrović, M. (1982) *Jugoslovenska predratna*

sociologija. Beograd: Istraživačko-izdavački centar SSO Srbije. Nisbet, R. (2007) *Sociološka tradicija*. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga. Roucek, S. J. (1936) "The development of sociology in Yugoslavia". *American Sociological Review*, Vol. 1, br. 6. American Sociological Association, str. 981-988. Šporer, Ž. (1990) *Sociologija profesija. Ogled o društvenoj uvjetovanosti profesionalizacije*. Zagreb: Sociološko društvo Hrvatske. Šporer, Ž. (2006) "Između profesionalizacije i ideologizacije – razvoj sociologije u nas", Znanstveni skup *Hrvatska sociologija – izazovi Bolonjskog procesa*, Zagreb, 24. veljače 2006. Štulhofer, A.. (1993) "Dinko Tomašić: prijetnje, zaborav i tragovi." *Društvena istraživanja* 2(8):981-88. Zagreb: Institut Ivo Pilar Štulhofer, A./Murati T. (1993) "Kakvu nam je sociologiju željeti: budućnost naše profesije kakvu je sami vidimo." *Revija za sociologiju* (3-4). Zagreb: Hrvatsko sociološko društvo. Štulhofer, A. (1994), "Kratka povijest hrvatske sociologije" (Podsjetnik: 1906-1992), *Revija za sociologiju* 1-2 Zagreb: Hrvatsko sociološko društvo, str. 7-8. Šušvar, S. (1988) *Sociologija sela I i II*. Zagreb: Školska knjiga. Tasić, Đ. (1938) "Opšti pregled naše sociologije i naših društvenih nauka." *Sociološki pregled*, knjiga 1, Beograd: Društvo za sociologiju i društvene nauke. str. 239-242. Tomašić, D. (1941) "Sociology in Yugoslavia." *American Journal of Sociology*. Vol. XLVII. No. 1. Chicago, str. 53-69. Wagner, P. (2001) *A History and Theory of the Social Sciences*, London, Thousand Oaks, New Delhy: Sage publications. Wagner, P. / Witrock, B. (1991) "States, Institutions, and Discourses: A Comparative Perspective on the Structuration of the Social Sciences." U Wagner, P./Witrock, B./Whitley, R. (ur.): *Discourses in Society. The Shaping of the Social Science Disciplines*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers. Županov, J./Šporer, Ž. (1985) "Profesija sociolog." *Suvremeno društvo i sociologija*. Zbornik. Zagreb: Globus, Odsjek za sociologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, str. 28-61.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

35.000,00

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Nacionalno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje	od vlastitih prihoda	
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)		

Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme

Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.

Potpis _____

izv.prof. Saša Božić

Potpis _____

Goran Batina, dipl. sociolog

IZJAVA

Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.

U Zagrebu, 04.05.2012.

Potpis _____

Goran Batina, dipl. sociolog

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Goran Batina, dipl.sociolog	
Nositelj studija:		Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet	
Naziv studija:		Poslijediplomski doktorski studij sociologije	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		6478	
Naslov predložene teme	<i>Jezik pisanja rada:</i>	hrvatski	
	<i>Hrvatski</i>	Hrvatska sociološka tradicija. Osnivanje i razvoj sociologije u Hrvatskoj do 1945.	
	<i>Engleski</i>	Croatian Sociological Tradition. Foundation and Development of Sociology in Croatia until 1945	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):		društvene znanosti / sociologija / posebne sociologije	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	dr.sc. Saša Božić, izv. prof.	Sveučilište u Zadru, Filozofski fakultet	sasa.bozic@unizd.hr
Drugi mentor:			
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1. dr.sc. Jasminka Lažnjak, izv. prof.	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet	jlaznjak@ffzg.hr
	2. dr.sc. Inga Tomić Koludrović, red. prof.	Sveučilište u Zadru, Filozofski fakultet	inga.tomic-koludrovic@unizd.hr
	3. dr.sc. Saša Božić, izv. prof.	Sveučilište u Zadru, Filozofski fakultet	sasa.bozic@unizd.hr
	4.		
	5.		
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo	Fakultetsko vijeće Filozofskog fakulteta u Zagrebu 25. siječnja 2013.		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja	Odabir nenametljive istraživačke metode analize građe ne zahtijeva odobrenje etičkog povjerenstva.		

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc

Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada

Doktorant je pristupio javnoj obrani teme doktorskog rada 30. studenog 2012. predstavio je polazišne hipoteze i teorijsko-metodološki okvir doktorskog rada te ih je uspješno obranio. Predlaže se da se pristupniku Goranu Batina odobri nastavak postupka u stjecanju doktorata znanosti, u području društvenih znanosti polje sociologija.

B. Ocjena teme doktorskog rada

(izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)

Istraživanje procesa institucionalizacije sociologije važan je dio historijske sociologije i teorijske sociologije. Nastanak i razvoj rane sociologije u 19. stoljeću obilježen je kako utemeljenjem njenog predmeta kao znanstvene discipline tako i izgradnjom konceptualnog okvira koji se zasniva na sukobu tradicionalizma i modernizma. Problem odnosa sociologije i ideologije (konzervativizma, radikalizma i liberalizma) ugrađen je u temelje discipline i ostaje relevantan aspekt sve do danas. Hrvatsku sociologiju karakterizira specifičan tip razvoja i institucionalizacije: Do 1945. godine razvija se unutar Pravnog fakulteta a tek s osnivanjem Odsjeka za sociologiju na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1963. godine počinje njena druga institucijalizacija. Analizom hrvatske sociološke tradicije do 1945. godine doktorski rad će prvi puta istražiti i opisati proces institucionaliziranja sociologije kronološko-biografskim prikazom autora i njihovih teorijskih pristupa s ciljem izrade tipologije koja će sistematizirati glavne teorijske pravce.

U cilju adekvatne valorizacije objedinjuju se dvije metode: 1) historijsko-komparativna metoda sastoji se od dvije analitičke jedinice: - empirijsko deskriptivne analize koja podrazumijeva retrospektivnu induktivnu metodu prikupljanja, klasificiranja, razumijevanja i objašnjenja podataka / relevantnih činjenica za proučavanje nastanka, razvoja i ukidanja sociologije u Hrvatskoj do 1945. g. Riječ je o: a) kontekstualnim činjenicama (društveno-povijesni, kulturno-znanstveni procesi i pojave; popis i obilježja glavnih aktera i institucija) i b) tekstualnim činjenicama (inventar osnovnih ideja, pojmova i problema – teorijskih orijentacija i empirijskih istraživanja). Istraživanje arhivske dokumentacije, te analiza primarne i sekundarne literature glavna su vrela analize i empirijski dokaz postojanja predmeta istraživanja. - komparativna analiza: uspoređuju se strukturacijski nastanak i razvoj sociologije u Hrvatskoj sa drugim zemljama (Wagner/Witrock, 1991). Komparativnom analizom utvrdit će se eventualne posebnosti nastanka i razvoja sociologije u Hrvatskoj do 1945. godine. Objasnit će se međunarodni disciplinarni utjecaji na domaće sociologe, ali i istražiti specifičnosti sociološke tradicije u Hrvatskoj, te ih valorizirati s obzirom na njihov doprinos svjetskoj sociološkoj baštini.

2) analitičko-refleksivna metoda: - *refleksivno kritička analiza* – razmatra simboličke i strukturne posljedice analiziranog razdoblja, te razloge zbog kojih su sociolozi razvijali određene teorijske okvire, definirali analitičke kategorije te birali svoje metodološke pristupe (Jakelić, 2010). Također se razmatraju sociološki-autorefleksivni radovi o sociologiji u Hrvatskoj do 1945. g. pisani od sudionika / suvremenika i njihovih poslijeratnih nastavljača u cilju procjene stupnja samoiskustva, samorazumijevanja, samoodređenja i samosvijesti ondašnjih intelektualaca, još-ne-školovanih-sociologa, o potrebi prakticanja sociologije kao znanstvene discipline, ali i profesije (Šporer, 1990). U radu će se analizirati eksplicitni teorijski pristupi ali i pokušati ekstrahirati oni implicitni na temelju uvida u empirijska istraživanja koja bi poslužila za vrednovanje njihove relevantnosti danas. Originalnost pristupa je u primjeni interakcijskog i institucionalnog modela sociologije znanosti u historijskoj sociologiji. Teza o diskontinuitetu hrvatske sociološke tradicije u konceptualno teorijskom smislu istražuje se u analizi i potvrdi utjecaja ideologije na formiranje sociologije kao znanosti koja je odredila i poslijeratnu pojavu i institucionalni razvoj sociologije.

Izvorni znanstveni doprinos rada sastoji se u odabiru tematike istraživanja nastanka i razvoja znanstvene discipline i profesije sociologije u Hrvatskoj do 1945. godine koje je u potpunosti dosad neistraženo područje. Također, doktorski rad po prvi put sustavno istražuje odnos ideologije i sociologije u konstituiranju hrvatske sociologije. Primjena J. Ben-Davidovog teorijsko-metodološkog koncepta znanosti kao i koncepta sociološke tradicije R. Nisbeta na istraživanje procesa konstituiranja i razvoja hrvatske sociologije doprinos je razvoju historijske sociologije i sociologije znanosti.

Definirani ciljevi istraživanja i izabrana historijsko komparativna metoda dostupne građe čine predloženi doktorski rad izvedivim.

Mišljenje i prijedlog:

Povjerenstvo je utvrdilo da je tema doktorskoga rada **Hrvatska sociološka tradicija. Osnivanje i razvoj sociologije u Hrvatskoj do 1945** rada znanstveno relevantna, te predlaže Fakultetskom vijeću da pristupniku Goranu Batina odobri nastavak postupka u stjecanju doktorata znanosti u području društvenih znanosti, polje sociologija.

Prijedlog izmjene ili dorade naslova:

Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora (upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):

Planirana obrana doktorskog rada (naznačiti godinu i semestar):

Zimski semestar ak. god. 2013/14.

Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)

Potpis
(ime i prezime člana povjerenstva)

NAPOMENA (po potrebi):

Izabrano Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:
	1.(predsjednik Povjerenstva) dr.sc. Jasminka Lažnjak, izv. prof. Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet	
	2. dr.sc. Inga Tomić Koludrović, red. prof., Odjel za sociologiju, Sveučilište u Zadru	
	3. dr.sc. Saša Božić, izv. prof., Odjel za sociologiju, Sveučilište u Zadru	
	4.	
	5.	

U Zagrebu, 11.veljače 2013.

M.P.

Zagreb, 4. travnja 2013.

Dr. sc. Milan Mesić, predsjednik Stručnoga povjerenstva
 Dr. sc. Vjeran Katunarić, član Stručnoga povjerenstva
 Dr. sc. Jadranka Čačić-Kumpes, mentorica, članica Stručnoga povjerenstva

Fakultetskom vijeću Filozofskoga fakulteta u Zagrebu
 Vijeću poslijediplomskih studija

Predmet: Očitovanje na *Zaključak* Vijeća poslijediplomskih studija (u daljnjem tekstu *Zaključak*) od 4. ožujka 2013. o Prijedlogu za prihvaćanje teme Margarete Gregurović na Poslijediplomskome doktorskom studiju sociologije pod naslovom "Sociološki aspekti etničkih predrasuda: primjer Hrvatske".

Stručno povjerenstvo razmotrilo je zajedno s pristupnicom Margaretom Gregurović *Zaključak*, razrađen u sedam točaka primjedbi. Fakultetskom vijeću najprije podnosimo svoje odgovore, redom kako su iznesene primjedbe, a potom iznosimo nekoliko širih komentara na pravno-proceduralni i meritorni okvir ove (i drugih sličnih) rasprava vezanih uz (nejasnu) ulogu Vijeća poslijediplomskih studija.

Primjedba (1): U popisu ne navode se neka ključna istraživanja koja se odnose na odnose manjina prema većini, kao npr. knjiga Borisa Banovca *Društvena pripadnost, identitet i teritorij* (1998) te knjige Dragutina Babića, *Etnonacionalizam i rat u Hrvatskoj* (2010), *Suživot Hrvata i Srba u Slavoniji* (2008), te *Nacionalne manjine u Zagrebu* (2011), u suradnji s Filipom Škiljanom i Dragom Župarićem-Iljićem.

Odgovor: Pretpostavljamo da primjedba ne implicira našu ignoranciju, odnosno neznanje o postojanju navedenih knjiga, jer bi to moglo dovesti u pitanje upućenost, pa i kompetenciju povjerenstva. Ne mislimo da moramo dokazivati svoju kompetenciju na ovom području, u što se svatko dobronamjeran može uvjeriti, uvidom u naše znanstvene bibliografije. Budući da je popis citirane literature u obrascu ograničen na trideset referenci, u njemu su navedene pažljivo odabrane temeljne bibliografske jedinice potrebne za teorijsko i empirijsko utemeljenje disertacije i obrazloženje teme, a za takvu selekciju odgovorno je stručno povjerenstvo, kao i za konačan uradak. Dopuštamo, da bi netko drugi uključio neke druge radove, a ispustio neke koje smo mi smatrali relevantnima, i to, ističemo, na popis u okviru obrasca za koji je malo vjerojatno da će ga itko kasnije ponovo čitati! Pritom knjiga dr. Banovca i knjige dr. Babića nisu izostavljene iz istih razloga, stoga će ti radovi biti kritički komentirani u disertaciji.

Primjedba (2): Iz obrazloženja teme proizlazi da su podaci za istraživanje već prikupljeni, stoga bi uzorak trebalo detaljnije opisati, posebno u dijelu koji se odnosi na broj pripadnika nacionalnih manjina na temelju kojih će se raditi usporedbe i osobito kod srednjoškolskog uzorka.

Odgovor: Dopuštamo da je obrazac ostavio još prostora za detaljniji "opis" oba uzorka. Logika, po kojoj se u obrascima uzorci moraju detaljnije "opisati" što je rad na disertaciji više

uznapredovao naprosto nema smisla. Obrazac upravo služi kao "univerzalna" forma "opisa" ne samo uzoraka nego i drugih aspekata disertacije. Zašto bi pristupnicima (i njihovim stručnim povjerenstvima), koji još nisu ozbiljno započeli rad na disertaciji vjerovali "na riječ" i prihvatili "šturi opis" uzorka, a od onih koji su o djelomičnim rezultatima već izvijestili - kao u slučaju kolegice Gregurović - na znanstvenim konferencijama, tražili više "dokaza" buduće znanstvene kvalitete?!

Primjedba (3): Ciljevi istraživanja općenito su formulirani, tj. nije specificirano što će se istraživati osim općenite konstatacije o utvrđivanju i provjeri indikatora etničkih predrasuda, te identifikacije postojanja diskriminacije. Valja pojasniti što je to provjera indikatora etničkih predrasuda, koji će se modeli objašnjenja testirati (spominje se strukturalno modeliranje, no u obrazloženju nije navedeno koji će se modeli odnosa testirati i zbog čega), te kako će se odmjeriti diskriminacija (je li riječ o percipiranoj diskriminaciji, doživljenoj diskriminaciji, je li riječ samo o postupcima diskriminiranja manjine ili većine itd.) i drugi konstrukti (npr. govori se o "stavovnim strukturama", ali se ne navodi koji su to). U operacionalizaciji ciljeva treba razraditi što se istražuje: koji odnosi, koji koncepti (varijable), te kakva je njihova operacionalizacija.

Odgovor: Ovdje osobito valja imati na umu prostornu ograničenost odjeljka za definiranje ciljeva (predviđeno je samo 700 znakova uključujući razmake) i taj je prostor maksimalno iskorišten. U zadanim okvirima, ciljevi su, prema mišljenju Stučnoga povjerenstva dobro definirani, jer se odnose na osnovne probleme kojima će se disertacija baviti. Odgovori na postavljena pitanja u okviru ove primjedbe nalaze se, koliko dozvoljava ograničenje broja znakova, u dijelu "Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja". Modeli su u tome dijelu dodatno pojašnjeni, a misli se ponajprije na modele u metodološkom i statističkom smislu.

Primjedba (4): U prijedlogu teme autorica treba pojasniti koje vrste utjecaja koje se istražuju i kako su operacionalizirane. Spominju se obiteljski utjecaji, no iz teksta se može zaključiti da je riječ o ispitivanju povezanosti stavova roditelja i djece, a ne o istraživanju utjecaja.

Odgovor: Zahvaljujemo na ovoj primjedbi koja je upozorila na previd neprikladne formulacije u sinopsisu. U sociološkom kontekstu nije uputno govoriti o "ispitivanju utjecaja" jedne varijable na drugu i, dakako, riječ je o povezanosti stavova. Stoga smo suglasni da se u prijedlogu teme mogu izbaciti tvrdnje o provjeri utjecaja i uzroka etničkih predrasuda, jer je ponajprije riječ o povezanostima koje se temeljem statističkih analiza mogu provjeriti i utvrditi.

Primjedba (5): Skala socijalne distance uvriježeni je tehnički termin pa nije dobro mijenjati naziv u skalu društvene distance. Priroda odnosa koji se istražuju – stupanj "bliskosti" s pripadnicima drugih grupa, koji uključuju obiteljske, rodbinske, prijateljske susjedske, suradničke i slične odnose upućuje na socijalne odnose, definirane, kako to tumači socijalna psihologija, kao sve ono što se odnosi na to kako na misli, osjeća, ponašanja pojedinaca utječe prisutnost (stvarna ili zamišljena) drugih ljudi. Ta prisutnost može biti sasvim neorganizirana (npr. fenomen socijalne facilitacije – porast uratka pojedinca na jednostavnim zadacima kada su drugi ljudi naprosto prisutni, ili pak difuzije odgovornosti – fenomena manje sklonosti pomaganja drugima kada su prisutni drugi ljudi itd.) do one koje je sasvim strukturirana (npr. kako na učinak utječe grupa). Ti procesi odvijaju se neovisno od procesa koje podrazumijeva društvena struktura i elementi koje je čine – poput ideologije, različitih

oblika sustava, npr. državnog sustava itd., kulture itd. Pojednostavljeno, socijalno se odnosi na procese kojima su u fokusu pojedinac i drugi (organizirani i neorganizirani), a društveno na procese kojima su u fokusu pojedinac i sistem. Dakle, sve što je društveno, ujedno je i socijalno, no sve što je socijalno, ne mora biti i društveno.

Odgovor: U sociologiji je uvriježeno razumijevanje socijalnoga i društvenoga uglavnom kao istoznačnica. To se prihvaća i u prevodilačkoj praksi sociološke literature (v. npr. Haralambos, 2002; Gidens, 2007; *Rječnik sociologije*, 2008) pa se odnosi i na konstrukciju *skala društvene distance*. Socijalno je općenito puno više nekritički i nedomišljeno bilo ušlo u stručnu terminologiju u hrvatskome, nego što je to slučaj, primjerice, u slovenskome ili poljskome, jer se ranije uglavnom linijom manjeg otpora engleski *social* mehanički prevodilo sa "socijalno". U novije se vrijeme sve više osvještava taj problem stručne terminologije i sve se više koristi društveno, tamo gdje mu je razložno mjesto. Nadalje, kad je riječ o razinama odnosa o kojima je u primjedbi riječ, u sociologiji postoji razlika između društvenoga (socijalnoga) "koje može biti obrađeno na bilo kojoj razini (na primjer, na razini interakcije dvaju pojedinaca, društvene skupine, velikih organizacija ili cijelih društava)" i socijetalnoga (društvenoga) koje "se odnosi na karakteristike nekog društva kao cjeline" (v. natuknice "društvo" i "socijetalno" u: *Rječnik sociologije*, 2008).

Uvažavamo činjenicu da su u socijalnoj psihologiji uvedeni tehnički pojmovi socijalnoga i društvenoga unatoč tome što takvo razlikovanje ni u sadržajnom ni u jezičnom smislu ne smatramo dobrim rješenjem. Pritom držimo da je prilikom odlučivanja o takvom terminu bilo moguće i važno konzultirati i stručnjake izvan uže struke, ponajprije sociologe kojima su društvo i društveno temeljni predmet bavljenja te jezične stručnjake. Razlozi tome mišljenju nisu samo u sociološkom tumačenju već spomenute distinkcije između društvenoga (socijalnoga) i socijetalnoga, koje se odnosi na jedno društvo (obično u okviru jedne države; Parsons, na primjer, govori o američkom društvu kao "socijetalnoj zajednici", dočim je "društveno djelovanje" opći pojam), nego i u onome što je uvriježeno kao specifično značenje pojma socijalnoga (ono neistoznačno s društvenim) u hrvatskome svakodnevnom govoru i jeziku struke (ponajprije sociološkom). Naime, i u svakodnevnom govoru i u sociologiji sve je uvriježenija potreba neistoznačne uporabe socijalnoga i društvenoga, tako što se socijalno veže ponajprije, uvjetno i donekle pojednostavljeno rečeno, uz područje koje se odnosi na probleme "socijalne države" (*welfare state*), "socijalnih prava" i "socijalne politike" (što je detaljno razrađeno u "Pojmovniku socijalne politike", u: Puljiz *et al. Socijalna politika: povijest, sustavi, pojmovnik*, 2005; usp. i *Rječnik sociologije*, 2008). Tako u okvirima struke govorimo o socijalnim problemima, socijalnoj pomoći itd., a to nalazimo i u svakodnevnom govoru u kojem se pak, osim spomenutih i srodnih pojmova, u jednakome smislu rabe i sintagme kao što su npr. socijalne naočale, socijalni zubi i sl. Sve su to razlozi zbog kojih distinkciju navedenu u primjedbi ne možemo prihvatiti.

I još nešto, upotreba pojmova socijalno i socijetalno može biti svojstvena pojedinim znanstvenim poljima ili disciplinama, međutim ti su pojmovi prvenstveno u službi određene teorije, odnosno pojmovnog okvira namijenjenog empirijskom istraživanju. Isto tako, ta distinkcija ne bi se smjela shvatiti kao da postoje samo dvije razine društvenog fenomena, mikrorazina, bliža pojedincu, i makrorazina, bliža globalnom društvu. Razinâ (analize i objašnjenja) društvenog fenomena ima ili može biti više (tzv. "kauzalni realizam" razlikuje pet razina). Naposljetku, metodološki individualizam i kolektivizam, o kojima također ovisi što se definira kao društveno, odnosno koje (sve) interakcije obuhvaća, također su zastupljeni u više različitih znanstvenih područja. Stoga je gore navedena primjedba, po našem sudu, teorijski i metodološki neutemeljena, a razlikovanje socijalnoga i društvenoga banalno je i s

lingvističke i sociologijske strane, a s nevjericom čitamo upozorenje da ta distinkcija (tobože) pripada socijalnoj psihologiji.

Napokon, ne možemo od pristupnice tražiti provođenje navedene distinkcije (usput: neprevedive na engleski, koji poznaje samo pojmove *social* i *societal*), kad to u svojim radovima nisu činili ni članovi povjerenstva, a mogli bismo ići sve do osnivača Odsjeka za sociologiju prof. Rudija Supeka. Doduše, tada nije bilo obrazaca DR-SC, ali to ne umanjuje našu "krivnju".

Primjedba (6): Autorica naglašava da je perspektiva njena istraživanja primarno sociološka, no također ističe interdisciplinarnost područja, te navodi dvije socijalnopsihološke teorije od kojih polazi – teoriju socijalne kategorizacije (za njen je razvoj ključno ime Tajfelov učenik, John Turner, dok je Henri Tajfel više zaslužan za razvoj teorije socijalnog identiteta - ne društvenog, nego socijalnog) i Allportovu teoriju predrasuda. Osim toga, autorica navodi da će ispitivati i utjecaje obitelji kao faktora socijalizacije u nastanku predrasuda. Sve su ovo razlozi za prijedlog da se u povjerenstvo za ocjenu i obranu rada uključi i socijalni psiholog.

Odgovor: Potpuno je jasno da bi, kad je riječ o predrasudama, nekompetentno bilo zaobići socijanopsihološke izvore. Međutim, u prijedlogu teme naglašeno je da se rad zasniva ponajprije na sociološkim teorijama, od kojih su se samo neke dijelom razvile iz tih izvora. U slučaju teorije društvene kategorizacije to su pristupi Rogersa Brubakera i Richarda Jenkinsa, dok su u slučaju pristupa predrasudama to radovi Martina N. Margera i Herberta Blumera. Nadalje, teme etničnosti i kulturnih politika prema različitosti, o kojima je u disertaciji također riječ, obuhvaćaju i druge discipline, što zahtijeva konzultiranje literature i iz tih drugih disciplina poput, primjerice, povijesti, politologije i filozofije politike. Svi su članovi Stručnoga povjerenstva tijekom dugogodišnjeg rada na sličnim temama stekli uvid u literaturu iz tih područja i svjesni su njezine važnosti, ali i primarne orijentacije rada na sociološko istraživanje i interpretaciju. Stoga ne smatramo potrebnim uključivanje socijalnog psihologa u ocjenu i obranu rada.

Primjedba (7): Stručno povjerenstvo nije u ocjeni teme dovoljno istaknulo znanstveni doprinos.

Odgovor: Članovi Stručnoga povjerenstva smatraju da je znanstveni doprinos izrečen u dovoljnoj mjeri, ali dopušta mogućnost dodatne argumentacije i preformuliranja znanstvenoga doprinosa na možda eksplicitniji način, ali o tome, uvjereni smo, neće ovisiti kvaliteta disertacije.

Naposljetku, molimo Fakultetsko vijeće da obrati pozornost na formalni i meritorni kontekst ove rasprave, jer oni su, po našem, mišljenju, relevantni za slične rasprave. Dakle, nakon primjedbi, grupiranih u sedam točaka, Vijeće poslijediplomskih studija svoj Zaključak zaključuje **obveznim nalogom**. "Pristupnica i Stručno povjerenstvo obvezni su doradene obrasce DrSc-01 i DrSc-2 dostaviti u elektroničkom obliku... i pisanom obliku s potpisima najkasnije do 2. travnja 2013."

Naša su pitanja ujedno i komentari. Prvo je pitanje, ima li Vijeće poslijediplomskih studija pravo **naložiti** stručnom povjerenstvu "obavezu" dorade navedenih obrazaca, i to "najkasnije do određenog datuma"? Što ako tako ne postupimo ili ne pošaljemo preinake obrasca do ponoći 2. travnja? Kandidatkinja gubi pravo na nastavak procedure, stručnom povjerenstvu ukida se mandat, pa i "licenca" za daljnji rad, izdaje se uhidbeni nalog?!

Nije nam poznata ni zakonska odredba ni odredba Statuta Sveučilišta, i napokon Statuta Fakulteta, kojom se regulira status i nadležnosti Vijeća, a kamoli njegovo pravo na donošenje "presuda". Ispravite nas ako smo što propustili.

No, neovisno i od neodređenoga pravnog i stručnog statusa Vijeća, bilo bi potpuno nedemokratski i izvan dobre sveučilišne tradicije da takvo "tijelo" ima isključive nadležnosti. Po našem skromnom mišljenju, Vijeće (kad već postoji, a ne zna se zašto) može iznijeti primjedbe, ali ne i naložiti promjene obrasca, i to prije izjašnjavanja Stručnoga povjerenstva. Da stvar bude gora (u pravnom i proceduralnom pogledu) Vijeće je **naložilo** i retroaktivne promjene obrasca DrSc-01, koji je prošao redovitu proceduru, uključujući i to Vijeće i bio prihvaćen bez primjedbi! Držimo da konačnu odluku, imajući u vidu primjedbe Vijeća poslijediplomskih studija i odgovore Stručnoga povjerenstva treba donijeti Fakultetsko vijeće, čije su nadležnosti statutarno i običajno ustanovljene.

Ako, pak, unatoč svakoj pravnoj i meritornoj logici, Vijeće poslijediplomskih studija ima pravo **naložiti** promjene u skladu sa svojim primjedbama, onda je besmisleno tražiti i očekivati očitovanje Stručnoga povjerenstva na primjedbe toga Vijeća i odluku o "doradi" spomenutih obrazaca, jer se to, čini se, mora bespogovorno izvršiti. Ispod te razine stručna povjerenstva ne mogu niže pasti!

Drugo pitanje, ali nužno povezano s prvim jest: kome se Stručno povjerenstvo, u slučaju da se ipak mora očitovati o primjedbama Vijeća poslijediplomskih studija, treba obratiti. Mislimo da ono svoje očitovanje treba uputiti Fakultetskom vijeću. U protivnome, Stručno povjerenstvo očituje se Vijeću poslijediplomskih studija i nalazi se u situaciji sličnoj *catch 22* ili "kadija te tuži - kadija te sudi".

Općenito, ne sumnjamo u dobre namjere kolegica i kolega koji iznose svoje primjedbe na različitim razinama rada na nekoj doktorskoj disertaciji, ali plediramo da i oni imaju malo više povjerenja u stručna povjerenstva. Bolje je da se eventualne primjedbe na sastav i kompetentnost stručnoga povjerenstva iznesu prije njegovog formiranja, nego naknadno na njegov rad, jer se time destabilizira sam sustav mentorstva i stručne kompetentnosti u radu s doktorskim pristupnicima i pristupnicama. Treba imati u vidu da se gotovo svaka doktorska disertacija može voditi na različite načine i u različitim smjerovima, od kojih su svi više ili manje znanstveno relevantni, te svako izvanjsko nametanje smjera i metodologije rada na disertaciji (bez daljnje odgovornosti prigovarača) može više štetiti nego pomoći njezinoj konačnoj kvaliteti.

S poštovanjem,

Stručno povjerenstvo:

1. Dr. sc. Milan Mesić, red. prof.

2. Dr. sc. Vjeran Katunarić, red. prof., Sveučilište u Zadru

3. Dr. sc. Jadranka Čačić-Kumpes, izv. prof., Sveučilište u Zadru

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA

OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Margareta Gregurović, profesorica sociologije		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Sociologija		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	6527		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Katica Gregurović		
Datum i mjesto rođenja:	02.01.1979., Ptuj, Slovenija		
Adresa:	Trg žrtava fašizma 8, Zaprešić, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	0915317869		
E-mail:	margareta.gregurovic@imin.hr		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Sociologija, Dodiplomski, Hrvatska
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	<ul style="list-style-type: none"> • Institut za migracije i narodnosti, Trg Stjepana Radića 3, Zagreb - Znanstvena novakinja – mlada urednica časopisa, travanj 2008. – • Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja – PISA centar, Trg Marka Marulića 18, Zagreb - Data manager OECD PISA projekta, siječanj 2007. – travanj 2008. • Agencija za odgoj i obrazovanje – PISA centar, Donje Svetice 38, Zagreb - Data manager OECD PISA projekta, studeni 2005. – siječanj 2007. • Klasična gimnazija, Križanićeva 4a, Zagreb - Profesorica sociologije i politike i gospodarstva, rujan 2004. – veljača 2005.
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Braš Roth, Michelle; Markočić Dekanić, Ana; Markuš, Marina; Gregurović, Margareta. PISA 2009: Čitalačke kompetencije za život Zagreb : Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja - PISA centar, 2010 (ostalo). 2. Braš Roth, Michelle; Gregurović, Margareta; Markočić Dekanić, Ana; Markuš, Marina. PISA 2006: Prirodoslovne kompetencije za život Zagreb : Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja, 2008 (ostalo). 3. Štulhofer, Aleksandar; Gregurović, Margareta; Pikić, Aleksandra; Galić, Ivana. Sexual problems of urban women in Croatia: Prevalence and correlates in a community

- sample. // Croatian medical journal. 46 (2005) , 1; 45-51 (članak, znanstveni).
4. Štulhofer, Aleksandar; Zelenbrz, Jelena; Landripet, Ivan; Kuti, Simona; Gregurović, Margareta; Tiljak, Hrvoje.
Spol, starenje i seksualnost: struktura i dinamika seksualnoga zadovoljstva u heteroseksualnom uzorku urbanih žena i muškaraca. // Društvena istraživanja - časopis za opća društvena pitanja. 13 (2004) , 6; 1011-1029 (članak, znanstveni).
5. Štulhofer, Aleksandar; Gregurović, Margareta; Štulhofer, Daška.
Seksualno zdravlje, zadovoljstvo i seksualna orijentacija žena. // Društvena istraživanja - časopis za opća društvena pitanja. 12 (2003) , 5; 635-661 (članak, znanstveni).
6. Kuti, Simona; Gregurović, Margareta; Božić, Saša.
Ograničenja konceptualizacija rezidencijalne segregacije: povratak socijalnom prostoru?. // Socijalna ekologija. 20 (2011) , 3; 315-333 (prethodno priopćenje, znanstveni).
7. Gregurović, Margareta; Kuti, Simona.
Učinak socioekonomskog statusa na obrazovno postignuće učenika: Primjer PISA istraživanja, Hrvatska 2006.. // Revija za socijalnu politiku. 17 (2010) , 2; 179-196 (članak, znanstveni).
8. Čaldarović, Ognjen; Štulhofer, Aleksandar; Kufirin, Krešimir; Glavašević, Bojan; Odak, Iva; Gregurović, Margareta; Detelić, Martina.
Combating Corruption in Croatia: From Expert Perceptions to Policy-Oriented Action Strategies and Back. // Revija za sociologiju. 40[39] (2009) , 1-2; 3-22 (članak, znanstveni).
9. Štulhofer, Aleksandar; Tiljak, Hrvoje; Gregurović, Margareta; Kuti, Simona; Zelenbrz, Jelena; Landripet, Ivan.
Raširenost seksualnih smetnji u uzorku zagrebačkih muškaraca. // Medicina: glasilo Hrvatskoga liječničkoga zbora, Podružnica Rijeka. 41 (2005) , 4; 294-300 (članak, znanstveni).
10. Štulhofer, Aleksandar; Gregurović, Margareta; Galić, Ivana; Pikić, Aleksandra.
Raširenost seksualnih smetnji u uzorku Zagrebačkih žena. // Medicina : glasilo Hrvatskoga liječničkoga zbora, Podružnica Rijeka. 41 (2005) , 4; 300-309 (članak, znanstveni).
11. Šram, Zlatko; Gregurović, Margareta; Lazanin, Sanja
Dimenzije etnocentrizma i sociopatska agresivnost kao prediktori stavova prema nacionalnim manjinama // *Nacionalne manjine u demokratskim društvima*
Begovo Razdolje, Hrvatska, 2012 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
12. Gregurović, Margareta; Kuti, Simona
Effect of Socioeconomic Status on Croatian Students' Educational Achievement: the Example of the Programme for International Student Assessment (PISA 2006) // *Social Structures and Institutions – The Quest for Social Justice*
Dubrovnik, Hrvatska, 2008 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
13. Čačić-Kumpes, Jadranka; Gregurović, Margareta; Kumpes, Josip
Ethnicity, migration and social distance in the transitional Croatian society // *11th International Conference Migration and Culture*
Klagenfurt, Austrija, 2011 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
14. Čačić-Kumpes, Jadranka; Gregurović, Margareta
Interculturality and ethnic diversity in interdisciplinary perspective // *International Conference Zadar, Hrvatska, 2008* (Znanstveni skupovi i radionice, Poster)
15. Gregurović, Margareta; Kuti, Simona
Is it Possible to Achieve Cultural Tolerance and Homogeneity through Education? Some Positive and Negative Aspects of Intercultural Education // *Research Advancement for Sustainable Society 2007*
Zagreb, Hrvatska, 2007 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
16. Štulhofer, Aleksandar; Tiljak, Hrvoje; Gregurović, Margareta; Zelenbrz, Jelena; Kuti, Simona; Pikić, Aleksandra; Landripet, Ivan; Štulhofer, Daška
Raširenost seksualnih smetnji u nekliničkom uzorku zagrebačkih žena i muškaraca // *1. hrvatski kongres Socijalne psihijatrije - Psihijatrije u zajednici*
Split, Hrvatska, 2004 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
17. Čačić-Kumpes, Jadranka; Gregurović, Margareta; Kumpes, Josip

	<p>Relations between Ethnic Majority and Minorities in Croatia and Realisation of the Rights to Cultural and Ethnic Diversity // <i>International Conference Democratization and Europeanization in the Western Balkans</i> Wien, Austrija, 2010 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)</p> <p>18. Kuti, Simona; Gregurović, Margareta Selected Types of Residential Segregation: Some Examples from Abroad // <i>Social Structures and Institutions – The Quest for Social Justice</i> Dubrovnik, Hrvatska, 2007 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)</p> <p>19. Čačić-Kumpes, Jadranka; Gregurović, Margareta Social Change and Cultural Plurality in Croatian Educational System // <i>Celebrating the European Year of Intercultural Dialogue: Theory & Practice in Intercultural Education</i> Warsaw, Poljska, 2008 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)</p> <p>20. Gregurović, Margareta Tolerancija i predrasude prema pripadnicima nacionalnih manjina u Hrvatskoj // <i>Sociologija i promjena - izazovi budućnosti: Nacionalni kongres Hrvatskog sociološkog društva</i> Zagreb, Hrvatska, 2011 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)</p> <p>21. Gregurović, Margareta Žensko seksualno zdravlje, seksualno zadovoljstvo i seksualna orijentacija // <i>Family Planning and Reproductive Health</i> Dubrovnik, Hrvatska, 2003 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)</p>		
NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	Sociološki aspekti etničkih predrasuda: primjer Hrvatske		
Engleski:	Sociological aspects of ethnic prejudices: example of Croatia		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje/grana:	Društvene znanosti / Sociologija / Posebne sociologije		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I)			
(navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	prof.dr.sc. Jadranka Čačić-Kumpes	Odjel za sociologiju, Sveučilište u Zadru, Hrvatska	jcacic@unizd.hr
Drugi mentor:			
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	<p>Čačić-Kumpes, Jadranka (2012). „Social Change and Minority Education: A Sociological and Social Historical View on Minority Education in Croatia“, u: Bekerman, Zvi i Geisen, Thomas (ur.). <i>International Handbook of Migration, Minorities and Education: Understanding Cultural and Social Differences in Processes of Learning</i>. New York : Springer, str. 249-264.</p> <p>Čačić-Kumpes, Jadranka i Kumpes, Josip (2008). „Interkulturalni pristup etničkoj različitosti i etničke manjine: uvodno razmatranje na primjeru Hrvatske, Norveške i Slovenije“, <i>Razprave in gradivo - Treatises and Documents</i>, 56-57: 212-233.</p> <p>Čačić-Kumpes, Jadranka i Kumpes, Josip (2008). „Investigaciones de los procesos migratorios, étnicos e interculturales en el Instituto de Estudios Migratorios y Étnicos de Zagreb“, <i>Diálogos: boletín informativo (Observatorio de las Migraciones y de la Convivencia Intercultural de la Ciudad</i></p>		

	de Madrid), 4 (10): 6-9.
Drugi mentor:	
OBRAZLOŽENJE TEME	
Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	Predrasude između pripadnika različitih etničkih skupina predstavljaju slabo istraživano područje u kontekstu multietničkoga hrvatskog društva. Rad se bavi uglavnom neistraženim odnosom etničkih manjina prema većini koji bi, uz poučavanje odnosa većine prema manjinama, trebali ponuditi polazište za proučavanje i praćenje etničkih predrasuda. Rad se temelji na empirijskom istraživanju provedenom 2009., u okviru kojeg su podaci prikupljeni metodom ankete na dva uzorka – stratificiranom, reprezentativnom uzorku punoljetnih građana RH (N=1300) te prigodnom uzorku srednjoškolskih učenika i njihovih roditelja (N=2200). Uzimajući u obzir relevantne sociološke teorijske pristupe predrasudama i sociohistorijski kontekst, analiza podataka usmjerena je na proučavanje etničkih predrasuda usporedbom na međugeneracijskoj i međuetničkoj razini. Utvrđivanjem i provjerom indikatora etničkih predrasuda te analizom njihove povezanosti s etničkom identifikacijom u radu će se ispitati i uloga obitelji kao čimbenika socijalizacije u stvaranju/prenošenju etničkih predrasuda te identificirati moguća diskriminacija određenih etničkih skupina u Hrvatskoj.
Sažetak na engleskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	Prejudices between the members of different ethnic groups represent the poorly researched subject in the context of multi-ethnic Croatian society. The dissertation addresses the mainly unexplored relation of ethnic minorities towards majority, which could, along with the research of majority relations towards minorities, provide starting point for the ethnic prejudice research and monitoring. This dissertation is based on the empirical research from 2009, within which the data was collected by survey conducted on two samples – stratified, representative sample of the adult Croatian citizens (N=1300); and convenience sample of secondary school students and their parents (N=2200). Taking into account the relevant sociological theoretical approaches to prejudices and socio-historic context, the data analysis based on the inter-generational and inter-ethnic comparison is focused on study of ethnic prejudice. By determination and review of the ethnic prejudice indicators and the analysis of their correlation to ethnic identification the role of family as socialization agent in the ethnic prejudice creation/transfer will be investigated along with the identification of possible discrimination of certain ethnic groups in Croatia.
Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)	
<p>Odnosi etničke većine i manjina tema su koja već dugo privlači pažnju mnogih sociologa, povjesničara, antropologa te znanstvenika drugih područja. Navedena je problematika na primjeru Hrvatske utoliko zanimljivija jer na istom prostoru obitavaju pripadnici 22 etničke manjine. Jedan od povoda ovom istraživanju jesu primjeri iz svakodnevnog života koji pokazuju da se (u Hrvatskoj) ne mogu generalizirati odnosi prema etničkim manjinama, budući da se oni razlikuju ovisno o manjini (bilo u pozitivnom, bilo u negativnom smjeru) unatoč Ustavom i posebnim propisima zajamčene jednakopravnosti svih etničkih skupina. Dosadašnja istraživanja odnosa etničke većine i manjina u Hrvatskoj nisu bila toliko obuhvatna da bi paralelno proučavala odnose prema gotovo svim etničkim manjinama, većinom su bila usmjerena na proučavanje i analizu odabranih etničkih manjina, geografski su determinirana (posebice na područja koja su bila zahvaćena ratom) te orijentirana samo na pojedine aspekte života etničkih manjina u Hrvatskoj (Čorkalo Biruški i Ajduković, 2008; Cifrić i Nikodem, 2007; Rogić i Šakić, 1997; Tatalović, 2006; Šučur, 2009; Mesić i Bagić, 2011). Posebice neistraženo područje predstavljaju predrasude između pripadnika različitih manjina te njihovi odnosi i stavovi prema većini koji bi u okviru ovoga rada, uz poučavanje odnosa većine prema manjinama, ponudili polazište za proučavanje dimenzija etničnosti prilikom stvaranja etničkih predrasuda. Disertacija je osmišljena u okviru znanstvenog projekta „Interkulturalni pristup etničkoj različitosti i identitet: Hrvatska – Europa“ Instituta za migracije i narodnosti prema kojem su postavljene smjernice za proučavanje etničkih odnosa i procesa identifikacije u Hrvatskoj. U projektu se usmjerilo na prava kulturne i etničke različitosti, utjecaj društvenih promjena na etničke odnose, odnose unutar manjinskih zajednica, i tome slično (Čačić-Kumpes i Kumpes, 2005; 2006; 2008), a dio podataka prikupljenih anketnim istraživanjem u sklopu projekta koristit će se u analizama i interpretacijama ovoga rada. Etničnosti kao sociološkom konceptu intenzivnije se počelo pristupati 1970-ih s različitih teorijski utemeljenih polazišta (usp. Smith, 2003; Katunarić, 2003; Malešević, 2004; Spencer, 2006; Fenton, 2010 i dr.), no budući da svaki teorijski pristup polazi s drugog aspekta nema jednoznačne i konkretne definicije etničnosti (Poutignat i Streiff-Fenart, 1997). Problematika povezanosti etničnosti i predrasuda koja je predmet istraživanja ove disertacije možda bi se najbolje mogla uklopiti u interakcionističke teorije etničnosti unutar kojih se posebice izdvaja pristup Fredrika Bartha. Ovaj je pristup temeljen na definiciji etničnosti kao društvenoj interakciji između grupa prilikom koje dolaze do izražaja razlike u</p>	

njihovim kulturnim karakteristikama. U tom se procesu, zbog kompleksnosti odnosa, različitosti identificiraju na akterima svojstvene načine te ne predstavljaju samo „sumu objektivnih razlika“ (Barth, 1969: 14). Iako se etnički identitet svrstava u primarne identitete (pojedince/grupe) te se percipira čvršćim i dugotrajnijim od drugih identiteta (Jenkins, 2008), upitno je, kako i Jenkins ističe (2008), u kojoj je mjeri primordijalan i nepromjenjiv a u kojoj situacijski uvjetovan, odnosno promjenjiv u skladu s okolnostima. Štoviše, važnost etničkog identiteta ovisi, smatra Jenkins, o važnosti koja se pridaje etničnosti u određenom društvu što rezultira time da je „etničnost uvijek društveno konstruirana“ (Jenkins, 2008: 49). Slično se može zaključiti i za grupnu identifikaciju koja se formira u kontekstu „vanjskih“, međugrupnih odnosa. Prema Barthu (1969), koji je ponudio opći model kolektivne identifikacije, etnički i drugi identiteti su fluidni, situacijski zavisni, a sam model je „neprekidno pregovaranje subjekta i objekta“ (Jenkins, 2008: 44, usp. Barth, 1969). Kao rezultat odnosa s drugim skupinama, primjerice etničkim (i „rasnim“), kreiraju se između ostalog i predrasude. U ovoj se disertaciji polazi od primjene Blumerovog (1958) koncepta rasnih (etničkih) predrasuda kao grupnog, a ne individualnog stajališta koje ne počiva na osjećajima već na iskustvu te se u tom kontekstu razmatraju osnovni koncepti i definicije predrasuda Gordona W. Allporta (1954) i Rudija Supeka (1992). Iako su Allport i Supek u najvećoj mjeri usmjereni na povezivanje predrasuda s afektivnom identifikacijom pojedinca, Allport (1954) ističe i situacijske, sociokulturne i sociohistorijske aspekte koji su povezani sa stvaranjem etničkih predrasuda. U ovome radu će upravo ti aspekti biti polazište u razmatranju predrasuda u okviru grupe, grupnog pripadanja i društva u cjelini, a ne isključivo na razini stavova, percepcija i položaja pojedinca. Stoga će se etničke predrasude u ovoj disertaciji proučavati u okviru međugrupnog pristupa, uključivanjem između ostalog, koncepcije društvene kategorizacije (Tajfel i sur. 1971; Tajfel 1982; Brubaker, Loveman i Stamatov, 2004; Jenkins 2008) prema kojoj je ponašanje društveno određeno, a „pojedinci se na temelju ukrštenih kategorizacija društvenog svijeta strukturiraju u mnoštvo grupa pripadanja (ingrup) i grupa nepripadanja (outgroup)“ (Tajfel i sur., 1971: 153; usp. Hagendoorn, 1993; Padilla 2008). Pretpostavlja se da društvene kategorizacije posredno ili neposredno, u određenim okolnostima, utječu i na stvaranje predrasuda među tim grupama (Allport 1954; Tajfel i sur. 1971, Brubaker, Loveman i Stamatov, 2004; Brewer, 2007).

Rad bi se prema tematici moglo smjestiti u interdisciplinarno područje istraživanja etničkih odnosa, ali istraživanim konceptima se pristupa primarno sa sociološkog aspekta. Polazeći od Barthovog interakcionističkog modela identifikacije, Margerove razrade Allportove klasifikacije predrasuda, Blumerovog pristupa predrasudama kao dimenziji grupnog određenja i ostalih odabranih relevantnih teorijskih pristupa te uzimajući u obzir sociohistorijski kontekst i utjecaje obitelji kao čimbenika socijalizacije, analiza odnosa etničkih skupina u okviru doktorske disertacije usredotočit će se na detekciju i ispitivanje predrasuda i identificiranje moguće diskriminacije određenih etničkih skupina u Hrvatskoj.

Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Osnovni cilj predloženog istraživanja jest utvrđivanje i analiza etničkih predrasuda te istraživanje njihove povezanosti s etničkom identifikacijom hrvatskih građana. U radu će se pokušati utvrditi i provjeriti indikatori etničkih predrasuda, kreirati modeli objašnjenja potencijalnih društvenih uzroka nastanka predrasuda te identificirati moguću diskriminaciju pripadnika različitih etničkih skupina u Republici Hrvatskoj na temelju analize prikupljenih empirijskih podataka i uspoređujući ih na trima razinama mogućih odnosa: 1) etničke većine prema manjinama, 2) etničkih manjina prema većini te 3) odnosa između različitih etničkih manjina.

Međuetničkom i međugeneracijskom usporedbom nastojat će se odrediti razlike u vrstama utjecaja na stvaranje predrasuda, intenzitetu predrasuda i njihovoj usmjerenosti prema pojedinim etničkim skupinama te objasniti moguću povezanost primarne socijalizacije sa stvaranjem etničkih predrasuda i procijenjenim diskriminacijskim ponašanjem kod mladih.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

U izradi disertacije koristit će se podaci prikupljeni anketnim ispitivanjem u okviru znanstvenog projekta „Interkulturni pristup etničkoj različitosti i identitet: Hrvatska – Europa“. Anketa je provedena 2009. na dva različita uzorka. Prvi je stratificirani uzorak od 1300 ispitanika, reprezentativan za odraslu populaciju Republike Hrvatske. Stratifikacija je učinjena prema popisu stanovništva iz 2001. na temelju spola, dobi, stupnja obrazovanja i etničke pripadnosti. Drugi je uzorak prigodni od 2200 srednjoškolskih učenika i njihovih roditelja. U istraživanju je primijenjen anketni upitnik koji je osim specifičnih skala za potrebe projekta sadržavao niz instrumenata namijenjenih mjerenju predrasuda i diskriminacije. Budući da se u ovome radu provjeravaju neki već postojeći indikatori etničkih predrasuda korištena je skala društvene distance (Bogardus, 1925) koja je modificirana i primijenjena na 25 etničkih skupina (u što je uključeno 17 etničkih manjina) prema kojima su ispitanici izjašnjavali najveći stupanj bliskosti na skali od sedam stupnjeva. Također, korišten je niz tvrdnji u kojima su predviđeni različiti oblici odnosa prema pripadnicima etničkih manjina u Hrvatskoj te pripadnicima drugih naroda na koje su ispitanici odgovarali pomoću 5-stupanjске ordinalne skale (ne)slaganja. Nadalje, ispitanici su upitani o percepciji i vrstama diskriminacije u neposrednoj okolini pri čemu su korištena neka od pitanja iz istraživanja Driedgera i Mezoffa iz 1981. prilagođena za ovo istraživanje. Pri analizi podataka primijenit će se niz deskriptivnih, univarijatnih (korelacijska analiza, t-test, ANOVA) i multivarijatnih metoda (faktorska i multipla regresijska analiza) koje će se provesti uz pomoć programskog paketa za

kvantitativnu analizu podataka SPSS. Isto tako, u planu je temeljem korištenja metode modeliranja strukturalnim jednadžbama ponuditi i modele koji bi objašnjavali povezanost stavovskih struktura ispitanika s izražavanjem etničkih predrasuda. Modeliranje strukturalnim jednadžbama bit će provedeno programskim paketom Lisrel.

Analiza podataka bit će usmjerena na utvrđivanje i ispitivanje indikatora etničkih predrasuda te će se nastojati protumačiti tendencija etničkim predrasudama na temelju demografskih, socioekonomskih i sociokulturnih karakteristika ispitanika. Rezultati će se komparirati na dvije razine. Prvo na temelju podjele prema etničkoj pripadnosti u okviru čega će se analizirati tri moguća odnosa etničke većine i manjina. Na ovoj razini komparacije pokušat će se objasniti predrasude i diskriminacija svojstvene pripadnicima etničkih skupina uzimajući u interpretacijama, između ostaloga, u obzir njihove sociohistorijske karakteristike. Druga razina komparacije temeljit će se na prigodnom uzorku srednjoškolskih učenika i njihovih roditelja prema kojoj će se pokušati utvrditi utjecaji obitelji (kao čimbenika socijalizacije) na stvaranje predrasuda, odnosno procijeniti u kojoj se mjeri podudaraju predrasude izražene kod učenika i roditelja, a potencijalno i odrediti koliko je njihovo stvaranje pod utjecajem šire društvene okoline.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Predloženo istraživanje trebalo bi doprinijeti identificiranju i provjeri objektivnih indikatora etničkih predrasuda i diskriminacije, procjeni njihove ukorijenjenosti u hrvatskome društvu te ponuditi osnovu za osmišljavanje mehanizama njihova suzbijanja. Rad bi stoga mogao imati i praktični doprinos, koji bi se očitovao u provjerenim indikatorima etničkih predrasuda pomoću kojih bi tvorci politika etničkih odnosa mogli pratiti promjene stavova prema pripadnicima etničkih skupina te ih iskoristiti kao temelj u određivanju smjernica za poboljšanje međuetničkih odnosa u Hrvatskoj i općenito.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

1. Allport, Gordon W. (1954). *The Nature of Prejudice*. Cambridge: Addison-Wesley Publishing.
2. Barth, Fredrik (1969). *Ethnic Groups and Boundaries: The Social Organization of Culture Difference*. Boston: Little, Brown and Company.
3. Blumer, Herbert (1958). „Race Prejudice as a Sense of Group position“, *The Pacific Sociological Review*, god. 1, br. 1, str. 3–7.
4. Bogardus, Emory S. (1925b). „Measuring Social Distances“, *Journal of Applied Sociology*, br. 9, str. 299–308.
5. Brewer, Marilyn B. (2007). „The social psychology of intergroup relations: Social categorization, ingroup bias, and outgroup prejudice“, u: Kruglanski, Arie W. i Higgins, E. Tory (ur.). *Social psychology: Handbook of basic principles* (2nd ed.). New York: Guilford Press, str. 695-715.
6. Brubaker, Rogers, Loveman, Mara i Stamatov, Peter (2004). „Ethnicity as cognition“, *Theory and Society*, god. 33, str. 31–64.
7. Cifrić, Ivan i Nikodem, Krunoslav (2007). „Relacijski identiteti: socijalni identitet i relacijske dimenzije“, *Društvena istraživanja*, god. 16, br. 3 (89), str. 331–358.
8. Čačić-Kumpes, Jadranka i Kumpes, Josip (2005). „Etničke manjine: elementi definiranja i hijerarhizacija prava na razliku“, *Migracijske i etničke teme*, god. 21, br. 3, str. 173–186.
9. Čačić-Kumpes, Jadranka i Kumpes, Josip (2006). „Etničnost i etničke manjine u Hrvatskoj: skica stanja i perspektiva istraživanja“, *Razprave in gradivo - Treatises and Documents*, br. 50-51, str. 88–111.
10. Čačić-Kumpes, Jadranka i Kumpes, Josip (2008). „Interkulturni pristup etničkoj različitosti i etničke manjine: uvodno razmatranje na primjeru Hrvatske, Norveške i Slovenije“, *Razprave in gradivo - Treatises and Documents*, br. 56-57, str. 212–233.
11. Čorkalo Biruški, Dinka i Ajduković, Dean (2008). „Stavovi učenika, roditelja i nastavnika prema školovanju: što se promijenilo tijekom šest godina u Vukovaru?“, *Migracijske i etničke teme*, god. 24, br. 3, str. 189–216.
12. Driedger, Leo i Richard A. Mezzoff (1981). „Ethnic prejudice and discrimination in Winnipeg high schools“, *Canadian Journal of Sociology*, god. 6, br. 1, str. 1–17.

13. Fenton, Steve (2010). *Ethnicity, Second Edition*. Cambridge – Malden: Polity Press.
14. Fishbein, Harold D. (2002). *Peer Prejudice and Discrimination: The Origins of Prejudice*. Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
15. Hagendoorn, Louk (1993). „Ethnic categorization and outgroup exclusion: cultural values and social stereotypes in the construction of ethnic hierarchies“, *Ethnic and Racial Studies*, god. 16, br. 1, str. 26–51.
16. Jenkins, Richard (2008). *Social Identity, Third Edition*. London – New York: Routledge.
17. Katunarić, Vjeran (2003). *Sporna zajednica: Novije teorije o naciji i nacionalizmu*. Zagreb: Jesenski i Turk – Hrvatsko sociološko društvo.
18. Malešević, Siniša (2004). *The Sociology of Ethnicity*. London - Thousand Oaks - New Delhi: Sage Publications.
19. Marger, Martin N. (2009). *Race and Ethnic Relations: American and Global Perspectives, Eight Edition*. Wadsworth: Cengage Learning.
20. Mesić, Milan i Bagić, Dragan (2011). „Stavovi hrvatskih građana prema kulturnim različitostima“, *Migracijske i etničke teme*, god. 27, br. 1, str. 7–38.
21. Padilla, Amado M. (2008). „Social Cognition, Ethnic Identity, and Ethnic Specific Strategies for Coping with Threat due to Prejudice and Discrimination“, u: Cynthia Willis-Esqueda (ur.). *Motivational Aspects of Prejudice and Racism*. New York: Springer, str. 7–42.
22. Poutignat, Philippe i Streiff-Fenart, Jocelyne (1997). *Teorije o etnicitetu*. Beograd: Biblioteka XX vek.
23. Rogić, Ivan i Šakić, Vlado (1997). „Views and Opinions of the Displaced from the Croatian Danube Basin towards the Serbian Population Living in the Area“, *Društvena istraživanja*, god.6, br.2-3 (28-29), str. 259–280.
24. Smith, Anthony D. (2003). *Nacionalizam i modernizam: kritički pregled suvremenih teorija nacija i nacionalizma*. Zagreb: Fakultet političkih znanosti.
25. Spencer, Stephen (2006). *Race and ethnicity: Culture, identity and representation*. London – New York: Routledge
26. Supek, Rudi (1992). *Društvene predrasude i nacionalizam*. Zagreb: Globus.
27. Šućur, Zoran (2009). „Pokazatelji ekonomske isključenosti među Hrvatima i nacionalnim manjinama u Republici Hrvatskoj“, *Revija za socijalnu politiku*, god. 16, br. 2, str. 115–140.
28. Tajfel, Henri, Billig, M. G., Bundy, R. P. i Flament, Claude (1971). "Social categorization and intergroup behavior", *European Journal of Social Psychology*, god. 1, br. 2, str. 149–178.
29. Tajfel, Henri (1982). "Social Psychology of Intergroup relations", *Annual Review of Psychology*, god. 33, str. 1–39.
30. Tatalović, Siniša (2006). „Nacionalne manjine i hrvatska demokracija“, *Politička misao*, god. 43, br. 2, str. 159-173.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

-

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Nacionalno financiranje	Naziv projekta	Interkulturalni pristup etničkoj različitosti i identitet: Hrvatska – Europa (076-0762385-1516)

	Voditelj projekta	dr. sc. Jadranka Čačić-Kumpes
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)		
Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme		
Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.		
Potpis _____ prof.dr.sc. Jadranka Čačić-Kumpes		
Potpis _____ Margareta Gregurović, profesorica sociologije		
IZJAVA		
Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.		
U Zagrebu, 20.11.2012.		
Potpis _____ Margareta Gregurović, profesorica sociologije		

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Margareta Gregurović	
Nositelj studija:		Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	
Naziv studija:		Poslijediplomski doktorski studij sociologije	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		6527	
Naslov predložene teme	<i>Jezik pisanja rada:</i>	Hrvatski	
	<i>Hrvatski</i>	Sociološki aspekti etničkih predrasuda: primjer Hrvatske	
	<i>Engleski</i>	Sociological aspects of ethnic prejudices: example of Croatia	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):		Društvene znanosti / Sociologija / Posebne sociologije	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	dr. sc. Jadranka Čačić-Kumpes, izv. prof.	Odjel za sociologiju, Sveučilište u Zadru, Hrvatska	jcacic@unizd.hr
Drugi mentor:			
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1. dr. sc. Milan Mesić, red. prof.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	milan.mesic1@zg.t-com.hr
	2. dr. sc. Vjeran Katunarić, red. prof.	Odjel za sociologiju, Sveučilište u Zadru, Hrvatska	vjeran.katunaric@zg.t-com.hr
	3. dr. sc. Jadranka Čačić-Kumpes, izv. prof.	Odjel za sociologiju, Sveučilište u Zadru, Hrvatska	jcacic@unizd.hr
	4.		
5.			
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo	Sjednica Vijeća poslijediplomskih studija 11. siječnja 2013. Ad. 35. Sjednica Vijeća Filozofskoga fakulteta u Zagrebu 25. siječnja 2013. Ad. 84.		

1

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc
Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja	-
A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada	
Budući da je pristupnica u okviru Poslijediplomskoga doktorskoga studija sociologije položila ispit iz prijedloga teme doktorskog rada 23. veljače 2010. te da je u priloženom sinopsisu prihvatila sugestije povjerenstva, nije predviđena ponovna javna obrana teme.	
B. Ocjena teme doktorskog rada <i>(izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)</i>	
<p>Margareta Gregurović u svojem sinopsisu predlaže kao predmet doktorskoga rada istraživanje etničkih predrasuda u Hrvatskoj iz sociološke perspektive. Tema doktorskoga rada proizišla je iz njezinoga dosadašnjeg sudjelovanja na znanstvenom projektu "Interkulturalni pristup etničkoj različitosti i identitet: Hrvatska – Europa" (076-0762385-1516), a uže područje rada odredila je u dogovoru s mentoricom. Očekuje se da će se predloženim istraživanjem utvrditi izraženost predrasuda između pripadnika različitih etničkih skupina s posebnim naglaskom na dosad neistražene odnose etničkih manjina prema etničkoj većini, što bi uz rezultate ovog i dosadašnjih istraživanja odnosa većine prema manjinama trebalo omogućiti nove uvide i proširiti osnovu za daljnje proučavanje etničkih predrasuda i diskriminacije.</p> <p>S obzirom da se rad temelji na relevantnoj klasičnoj i recentnoj znanstvenoj literaturi, na analizi podataka prikupljenih u okviru znanstvenoga projekta pri čemu je pristupnica izabrala odgovarajuće statističke metode analize podataka, postoje stvarne pretpostavke za uspješnu izradu doktorskoga rada kojim se namjeravaju identificirati i provjeriti objektivni indikatori etničkih predrasuda i diskriminacije, procijeniti njihovu ukorijenjenost u hrvatskome društvu te ponuditi osnovu za osmišljavanje mehanizama njihova suzbijanja. Rad bi stoga, osim znanstvenoga, mogao imati i praktični doprinos, koji bi se očitovao u provjerenim indikatorima etničkih predrasuda s pomoću kojih bi tvorci politika etničkih odnosa mogli pratiti promjene stavova prema pripadnicima etničkih skupina te ih iskoristiti kao temelj u određivanju smjernica za poboljšanje međuetničkih odnosa u Hrvatskoj i općenito.</p>	
Mišljenje i prijedlog:	
<p>Povjerenstvo za ocjenu predložene teme mišljenja je da će rad pristupnice Margarete Gregurović, ako u potpunosti ispuni postavljene ciljeve, unaprijediti istraživanje u području sociologije etničkih odnosa, osobito unutar hrvatske sociologije.</p> <p>Sinopsis pokazuje da pristupnica namjerava sustavno pristupiti temi, da je stekla uvid u relevantnu znanstvenu i stručnu literaturu područja koje istražuje te da je odabrala prikladne postupke za obradu podataka na kojima temelji svoje istraživanje. Pristupnica je ispunila sve uvjete Poslijediplomskoga doktorskoga studija sociologije i ima potrebne znanstvene i stručne sposobnosti za izradu doktorskoga rada. Stoga predlažemo da se prihvati njezina tema "Sociološki aspekti etničkih predrasuda: primjer Hrvatske" te da joj se odobri izrada doktorskoga rada pod vodstvom prof. dr. sc. Jadranke Čačić-Kumpes (Odjel za sociologiju, Sveučilište u Zadru).</p>	
Prijedlog izmjene ili dorade naslova:	
Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora (upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):	
Planirana obrana doktorskog rada (naznačiti godinu i semestar):	
Zimski semestar ak. god. 2013/14	
Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)	
Potpis <i>(ime i prezime člana povjerenstva)</i>	

NAPOMENA (po potrebi):

Izabrano Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:
	1. (predsjednik Povjerenstva) dr. sc. Milan Mesić, red. prof., Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	
	2. dr. sc. Vjeran Katunarić, red. prof., Odjel za sociologiju, Sveučilište u Zadru, Hrvatska	
	3. dr. sc. Jadranka Čačić-Kumpes, izv. prof., Odjel za sociologiju, Sveučilište u Zadru, Hrvatska	
	4.	
	5.	
U Zagrebu, 12. veljače 2013.		M.P.